№ 15 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזשער טאָגעבלאַט

21-סטער יאָהרגאַנג | 17 stycznia 1928 r. | דינסטאג, כ״ד טבת תרפ״ח | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיאָטריקאָווער 16. טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 13, פון אַדמיניסטראַציע 47

ליטא׳ס ענטפער אויף פּוילען׳ס נאָטע

נעכטען איבערגעגעבען דעם פּוילישען קוריער.

קאָוונא, 16. יאַנואַר (אַטען) דער ליטווישער פּרעמיער-מיניסטער וואָלדעמאַראַס האָט היינט אָוונט איבערגעגעבען דעם ספּעציעלען פּוילישען קוריער, מינ. טאַרנאַווסקי דעם ענטפער פון דער ליטווישער מלוכה אויף פּוילען׳ס נאָטע.

באַהן-קאַטאַסטראָפע ביי לעמבערג.

לעמבערג, 16 יאַנואַר (טעלעפאָניש) נישט ווייט פון דער היגער סטאַנציע איז פאָרגעקומען א צוזאַמענשטויס פון 2 צוגען. דריי פּערזאָן זיינען געווערען פאַרוואונדעט און איינער איז דער׳הרג׳עט געוואָרען.

די מאָנאַרכיסטישע פּאַרטיי איז סיים אַרויס מיט׳ן נומער 11.

וואַרשא, (טעלעפאָניש) היינט האָבען די מאָנאַרכיסטען אַרייַנגעטראָגען אין דער וואַהל-קאָמיסיע א מלוכה-ליסטע, וואָס האָט באַקומען דעם נומער 11. אויפ׳ן ערשטען אָרט פון דער ליסטע שטעהט ה׳ אַלפאָנס מאַרשעוויסקי.

א נייע קאַטשקע וועגען גענעראַל זאַגורסקי.

ווילנא, 16. יאַנואַר (סמ.) אין לעצטען נומער פון „קוריער ווילענסקי“ איז געווען ערשיענען א נייע אינפאָרמאַציע וועגען גענ׳ זאַגורסקי. דער מחבר פון די מעמוארען דערציילט אז זאַגורסקי לעבט און ער האָט לעצטענס פערלאָזען אמעריקא. קען אמעריקא איז ער אָבער נישט געקומען.

רומעניען האָט מורא פאַר אמעריקא

און זי האָט צוגעשיקט א בריף דורך איהר געזאַנדטען אין ניו-יאָרק, אַז די יודען וועט איצט שוין זיין גוט און וואויל.

וואשינגטאן. (יטא) דער רומענישער געזאַנדטער אין וואשינגטאָן האָט זיך געווענדעט צום יודישען קאָנגרעס מיטגליד זאַבאַטה מיט א בריף, און וועלכען ער בעט איהם, ער זאָל צוריקציהען די רעזאָלוציע, וואָס ער האָט פאָרגעלעגט דעם אמעריקאַנער קאָנגרעס וועגען די אַנטיסעמיטישע עקסצעסען אין רומעניען. ווי באַקאַנט, פאָדערט די רעזאָלוציע די פאַרוועג, אַז דער קאָנגרעס זאָל אויספאָרשען דעם פאַרלויף פון ענטעצליכע קעגען יודען גערוינעגען. און אויב דאָס זאָל באַשטעטיגט ווערען, זאָלען אינטערווענירען און בעשאַפען פּרעס אויף די דיפּלאָמאַטישע באַציהונגען מיט רומעניען. ווייטער פאַרלאַנגט די רעזאָלוציע, דאָס די פאַרהאַנדלונגען וועגען רעגולירען די קריגס-חובות זאָלען ניט פריהער בעטראַכט ווערען ביז די וואַשינגטאָן פון דער רומענישער אין אמעריקאַנער רעגירונג. די רעגירונג ה׳ קאָנגרעס, ווערט וועלכער פאַרוואַלטער איבער אמעריקאַנער קאָנגרעס דעם צוזאַמענגעשטעלט פון די קאַנגרעסמאַן.

דער רומענישער געזאַנדטער גרעציאַנא, וועלכער האָט מורא, דאָס סאַבאַטה׳ס רעזאָלוציע וועט מאַכען אַנגענעהמע ווערען דורכ׳ן קאָנגרעס, האָט זיך ענטשלאָסען דורכצופיהרען צו פערהאַנדלען מיט די פאַרטרעטער פון אמעריקאַנער יודענטום, כדי צו פאַרמיידען דעם אונאַנגענעהמען קלאַנג, וועלכער דראָהט דאָ רומעניען. ער האָט דערציילט באַזוכט דעם פרעזידענט פון אמעריקאַנער יודישען קאָמיטעט, לואי מאַרשאַל, און געבעטען איהם ער זאָל ווירקען אויפ׳ן קאָנגרעסמאַן סאַבאַטה ער זאָל צוריקציהען זיין רעזאָלוציע. באַלד זיין געשפּרעך מיט ה׳ מאַרשאַל האָט ה׳ גרעציאַנא מודה געווען, דאָס די געשעהענישען און רומעניען אין רומעניען זיינען געווען נישט גוט און פערגאַנגען אין רומעניען. דער גאַנצער טעריטאָריע איז רומעניען ער האָט אָבער אָנגעוויזען, אז די רעגירונג וועט דערויף אויפמערקזאַם מאַכען, כדי צו פאַרהיטען ענליכע פאַלען אין די רומענישע רעגירונג.

רעגירונג האָט אָנגענומען די נייטיגע מיטלען, כדי צו פערמיידען די שולדיגע און נעבען עמיגרירונג פאַר די געזעצען. די רומענישע רעגירונג און אויך ענטשלאָסען צו ערפילען די התחייבות׳ן פון מינאָריטעטען-טראַקטאַט און באַהאַנדלען די יודען מיט גלייכע רעכט און אַזוי עלעמענטען. דאָס רומענישע פאָלק, האָט גרעציאַנא פערזיכערט, און נישט יודען-פיינדליך געשטימט. די אַנטיסעמיטישע אַגיטאַציע ווערט פערשפּרייט פון א קליינער פון די רומענישע רעגירונג, וועלכע נישט זיין אויס די געזעלשאַפט שטימונג אין לאַנד, כדי צי ענטוויקלען זעהר משונה טעאַריעס. דער געזאַנדטער האָט זיך אַנגעשריבען מיט אנערקענונג וועגען דער מעסיגער פּאָליטיק פון לאַנד.

מיטאַרבייטער לואי מאַרשאַל האָט דער געזאַנדטער גרעציאַנא צוגעשיקט אַ בריף צו סאַבאַטה׳ן, און וועלכען ער האָט אויסגעדריקט זיין רעזאָלוציע, און ער האָט ער ערקלערט פאַר מאַרשאַל׳ן.

נאָך׳ן ערהאַלטען דעם האַוזער בריף האָט סאַבאַטה ערקלערט, אַז ער וועט זיך אַבער אין צוזאַמענהאַנג מיט דער רעזאָלוציע ווארטען אויף אַנדער לאַנד, ביז וואַנען די לאַגע אין רומעניען וועט נישט ווערען קלאָר. ער נעמט אַז די פערזיכערונגען פון גרעציאַנא, אָבער צולייב פאַרזיכטיגקייט וועט ער האַלטען פאַרצעסטען דעם האַוזער בריף אויס מויל׳ש און קאָנגרעס פּראָטאָקאָל.

ווי די י.ט.א. דערוויסט זיך, האָט דער געזאַנדטער גרעציאַנא פאַר׳ן איבערשיקען דעם בריף צום קאָנגרעס מיטגליד סאַבאַטה, טעלעגראַפיש דעם אינהאַלט פון בריף דער בוקאַרעסטער רעגירונג און באַקומען פון איהר די הסכמה צו זיין שריט.

געוועזענער מיניסט. זדזשעכאָווסקי האָט געהאַנדעלט מיט געשמוגעלטע סחורות.

א רייהע אנגעזעהענע פּאָליטיקער פערמישט אין א גרויסע שמוגעל-סקאַנדאַל.

וואַרשא. (טעלעפאָניש) שוין מיט א צייט צוריק האָט דער צאָל-אַמט באַקומען ידיעות, אַז ס׳ווערט געפיהרט א גרויסער שמוגעל פון עסטרייכישע סחורות קיין וואַרשא. לעצטענס איז געלונגען צו באַקומען נעגויע אינפאָרמאַציעס וועגען דעם גרויסען שמוגעל מסחר, און וועלכע ס׳זיינען פערמישט א רייהע אנגעזעהענע פּאָליטיקער און אַריסטאָקראַטען. צווי, למשל, איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער געוו. פינאַנץ מיניסטער און פאָרזיצענדער פון דער בעד׳ שען קאָמיטעט בעים סוים, ה׳ יעזשי זדזשעכאָווסקי, האָט געקויפט געשמוגעלטע מלבושים פאַר 374 דאָלאַר. גראַף פּראַנטשישעק זאַמאַיסקי האָט געקויפט געשמוגעלטע סחורות פאַר 1024 דאָלאַר און מאַרגראַפינע וויעלאָפּאָלסקי האָט בעשטעלט געשמוגעלטע וועש פאַר 1011 דאָלאַר.

איין צענטראַלער פּאַרלאַמענט פאַר גאַנץ דייטשלאַנד.

קאָנפערענץ פון דייטשע פּרעמיער-מיניסטאַרען וויל אָפּשאַפען די בעזונדערע לאַנדעס-פּאַרלאַמענטען.

בערלין, 16. יאַנואַר. (סמ.) היינט האָט זיך דאָ געעפענט די קאָנפערענץ פון אַלע פּרעמיער-מיניסטאַרען פון דייטשלאַנד׳ס 18 מלוכות. דער רייכס-קאַנצלער מאַרקס האָט אין דער ערעפענונגס רעדע ערקלערט, אַז די ציעלען פון דער קאָנפערענץ זיינען צו רעאָרגאַניזירען די צענטראַליזאַציע און צו שאַפען איין צענטראַלען פּאַרלאַמענט פאַר גאַנץ דייטשלאַנד.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין עלטער פון 65 יאָהר אונזער הייסגעליבטער פאָטער, גרויספאָטער, ברודער און אָנקעל
החסיד המופלג וירא שמים נ״ע

ר׳ לוי (פ״ר יצחק שמשון ז״ל) גלאַסמאַן

(פון גניוואַשאָוו)

די לוי׳ קומט פאָר היינט, דינסטאַג, כ״ד טבת, 17 יאַנואַר 1928 פון טרויער-הויז, צלעלנאַ 1 מאַי 37, וועגען וואָס מיר מעלדען מיט גרויס צער
די טיפטרויערנדע פאַמיליע.

אַכטונג קאָנפעקציאָנערען!

מיר רופען אַלע קאָנפעקציאָנערען אויף
א אויסערגעוועהנליכע

פערזאַמלונג

וואָס וועט פאָרקומען היינט דינסטאַג, דעם 17-טען ד. ח. פּינקטליך 8 אַ זייגער אָוונט. צווישען די פערשידענע וויכטיגע ענינים וועט אויך בעטראַכט ווערען די פראַגע וועגען די רופערס.

אַלע ווערען געבעטען פּינקטליך צו ערשיינען.
די פערוואַלטונג פון קאָנפעקציאָנערען-פעראיין
קאָנסטאַנטינער 10.

עפענטליכע איינלאַדונג.

היינט, דינסטאַג, דעם 17 יאַנואַר פּינקטליך 5 אַ זייגער נאָכם. קומט פאָר די

פייערליכע ערעפנונג

פון מיין ערסטקלאַסיגען

קאַפע-רעסטאָראַן, זאַוואַדזקאַ 5,

צו וועלכער איך האָב דעם כבוד העפליך איינצולאַדען אַלע פריינד און בעקאַנטע.

מיט אַכטונג

„ROYAL“ איינהאָבער פון קאַפע-רעסטאָראַן
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 5, טעל. 42-67.

P. P. Pracodawcy
i Pracownicy Umysłowi!

Z dniem 1 stycznia 1928 r. obowiązuje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych:
1) na wypadek braku pracy,
2) na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu,
3) na starość,
4) na wypadek śmierci

i dotyczy wszelkich przedsiębiorstw i zakładów, gospodarstw rolnych i leśnych a mianowicie: inżynierów, techników, konstruktorów, kontrolerów, oficjalistów, majstrów, malarzy, rzeźbiarzy, śpiewaków, muzyków, personel teatrów, orkiestr, wytwórni filmowych, dziennikarzy, personel lekarski, dentystyczny, biurowy, kancelaryjny, telefonistów, telegrafistów, farmaceutów, drogistów, kasjerów, dysponentów, sprzedawców podróżujących, akwizytorów, sprzedawców, i ekspedjentów sklepowych, księgarskich, nauczycieli, wychowawców, kapitanów, oficerów pokładowych, maszynowych i t. d. i t. d.

Rozporządzenie Prezydenta z dn. 24.XI 1927 r. i Rozporządzenie Minist. Pracy i Opieki Sp. z dn. 22.XII.1927 r. wyszło w „Bibljotece Praw Polskich“ nakładem mojej księgarni.

Cena egz. Zł. 2.—

Księgarnia „CZYTAJ“
Właśc. KAZIMIERZ PAWLAK
Łódź, Narutowicza 2,
róg Piotrkowskiej.
Telefon 10-55. P. K. O. 60.898.

Dr. med. A. Mazur
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז-קראַנק.
ווי אויך שטים און שפּראַך-פעהלער
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
וושאַדניאַ 65
(איינגאַנג אויך דורך פּיעטריק. 46) טעל. 36-01.
נעמט אָן פון 11½—12½ און פון 3—5 נאָכם.

„זאַל פילהאַרמאָניע“, נאַרוטאָוויטשאַ 20.
אַכטונג לאָדזער יודען!
מיט גרויס מיה איז געלונגען צו אַנגאַזשירען דעם קעניג-החזנים פאַר זיין צוהערער קען לאָנדאָן

ה׳ גרשון סיראָטאַ

וועלכער וועט דאַווענען דעם שבת „מברכים“ פ׳ וארא, פרייטאַג-צונאַכטס דעם 20 יאַנואַר 4 אָוונד און שבת דעם 21-טען 9 אַ זייגער פריה, מיט דער בעטהייליגונג פון דעם בעריהמטען לאָדזער גוט-אַקאַדעמישען כאָר פון 40 פּערזאָן אונטער דער לייטונג פון בעקאַנטען דיריגענט ה׳ ישראל רובין, וועלכער האָט ספּעציעל פאַרבערייטעט נייע נגונים.

בילעטען צו בעקומען: אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע, ביי ה׳ זעלמאַנאָוויטש פּיעטריקאָווער 12, ביי ה׳ דימאָנט, נאַוואָמיעסקאַ 24, ביי ה׳ האָפּגורסקי פּיעטריקאָווער 42.

בעמ.: כדי דאָס לאָדזער פּובליקום זאָל האָבען די מעגליכקייט צו הערען דעם גרויסען קינסטלער צום לעצטען מאָל אין לאָדז, פאַר זיין אָפּפאָהרען קיין לאָנדאָן זיינען די פּרייזען צוגענגליכע פון 1 ביז 3 זל.

פאַר פרויען ספּעציעל רעזערווירטע פּלעצער.

Dr. med. H. Lubicz
צעגעלניאַנאַ 48. — טעל. 41-82.
איז צוריקגעקעהרט.
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען היילונג מיט קוואַרץ-לאָמפּען (הויט-אויסשלאַג).
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5 —8 אָוונד.

Dr. M. Goldfab r
זאַוואַדזקאַ 18. טעלעפאָן 53-19.
הויט- האָר- און געשלעכטס-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 9—12 פאַרם. און 5 - 8 אָוונד.
פאַר אונבעמיטעלטע — פּרייזען ערמעסיגט.

Dr. med. H. Leichter
קאָנסטאַנטינער 9 רוג זשעלאַזנאַ, טעל. 49-66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען אין: שטייפקייט, ניצענס דורכגאַנג פון צאָהן-קרוין-בילדונג א. ז. וו.
נעמט אָן פון 1½—5 און זונטאַג פון 9 — 11 פאַרם.

פאַבריקס-לאָקאַל
מיט 6 פענסטער (11×30) און א מעטער
מיט טראַנסמיסיע פון זאָפאָרט צו פערמיטען.
גלעקסאַנדראָווסקאַ 28 בעים ווירט. 167

Dr. Różaner
ספּעציאַליסט פאַר הויט-ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza) טעל. 28-98
פון 8—10, 5—8, פרויען 3—4.
אַן עקסטרא וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. M. Heller
ספּעציאַליסט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנק. און מענער-שוואַכע
נאַוראָט 2
נעמט אָן ביז 10 פריה, פון 1—2 און פון 4—8 אָוונד
פאַר פרויען פון 4—5 נאָכם.
פאַר אונבעמיטעלטע לייטישע-פּרייזען.

געפלאנט אנ'אטענטאט אויף קולידזש'ן

דעבאטע אין ווארשאווער שטאט-ראט וועגען יודישען טעאטער.

געפלאנט אנ'אטענטאט אויף פרעזידענט קולידזש.

ח א ו ו א נ א, 16. יאנואר (א. ו.) די היגע פאל-צי האט ארעסטירט אחיז רוסען, וועלכע זענען אחראיקומען פון מעקסיקא. זיי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז דיי רוסען געפלאנט אויסצוויהרען אנ'אטענטאט אויפ'ן פרעזידענט קולידזש, וועלכער געפינט זיך איצט אין האוואנא אויפ'ן פון-אמעריקאנישען קאנגרעס.

מונקאטשער חסידים געבילדעט א „פאשיסטישע" ארגאניזאציע.

די יודישע „פאשיסטן" איז פערהערט צו האבען שרעקנע און יוגנט פרויען.

פ ר אג, 16. יאנואר. (יטא) די צוזאמענגען פון מונקאטש (קארפאטען רוסלאנד) זענען טריע, אז דער קאמף פון די חסידים, וואס זענען אנהענגער פון רבי שפורא נגען די בעלזער חסידים, נעמט אן אלץ ארגערע פארמען. די חסידים פון רבי שפורא האבען זיך שרעקלעך אלס א „פאשיסטישע" ארגאניזאציע אויפגעפירט. די אויסלעכע פון נחשב צו דערלאזען זומערע געבער צו פולען די רעליגיעזע הצטרלות'ן, רחוצנו: נחשב לאזען זיי דאמעלען, שחט'ן עפלעך, נעמען אויף זיי אן אייד, ווען דאס איז אנשטאנד צו עבודת הבורא.

ערמארדעט א יוד. פאמיליע אין ווארשא.

ו ו א ר ש א, 16. יאנואר. (טעלעפאנ-נוש) הבנט 11 בשעה אז פארגעקומען א ארבעסער באראבאנד אנגעל אין צאמר פון דער שטאט. צוויי בעוואפנטע מיט באראבאנען זענען ארויסגעקומען אין דער וואוינונג פון 11 מיטגלידער פון דער פאמיליע ישעיה באלטא, נושבאוסקי 66, אין ערמארדעט אחם און זיין פרוי. זוערע צוויי קינדער, וואס זענען געשלאפען אין דער צווייטער שטוב הבאטען גארנישט געהערט, וואס בראבאן פארגעקומען. די ארויסגעקומענע באלוצען, וועלכע האבן תיכף ארויסגעפירט אנ'אבלאזונג אז דער גאנצער אנשלאג אין לעת עתה נישט געלונגען צו עטרעכען די באראבאנען. דער סארוויס פון 15 חיין אין ארעסטירט געווארען.

זיך אנגעהויבען דער פראצעס

געגען די פארשטעהער פון ווארשאווער אויס-פארשונגס-אמט פאר בעגעהן מיסברויכען.

ו ו א ר ש א, 16 יאנואר (טעלעפאנ) הבנט האט זיך אנגעהויבען אין הינען קריגס-גערינט דער פראצעס געגען גאט. ווינצ-נעשטעלניק פון ווארשאווער אויס-פארשונגס-אמט קרנשעווסקי און א ריות אנדערע הענערע בעמטע אין אויס-פארשונגס-אמט, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין נעתמען כשבור פון גבים אין פון די פערזאנען, וועלכע זענען בע'גנב'עט געווארען. דער פראצעס האט ארויסגערופען א גרואליכע פעראינטערעסירונג אין די הייגע פאליטישע און נעזעלשאפטליכע קרייזען.

6 ארעסטאנטען ענטלאפען פון דער ווארשאווער תפיסה.

ו ו א ר ש א, (טעלעפאנ) נעכטען זענען פון דער תפיסה אויף דלונא 62 ענטלאפען 6 ארעסטאנטען דורכ'ן דאך.

דעבאטע אין ווארשאווער שטאט-ראט וועגען יודישען טעאטער.

ו ו א ר ש א, 16. יאנואר. (טעלעפאנ-נוש) אויף דער הייגטיגער זיצונג פון שטאט-ראט אין בעטראלט נשחארען דער טעטשער פרוזשעק. ראזנס. שהלוד און דערכ ארויסגעטרעטען מיט אלגעמיינער רעדע און נעגאטערעט, אז דער מאגיסטראט זאל בעשטימען הארערט פוינער זל. פאר'ן יודישען טעאטער. ראזנס. פיסכלים האט פארגעלוגט, אז דער ווארשאווער מאגיסטראט זאל אויס-ארבייטען א פראגעקט פאר בויען א יודישן בעטאטער און נעבען זיי א גרעסערע סומע געלט אז דאס יודישע טעאטער.

וויפיל וועלען צאהלען די ווירטסלייט קאמונאלען-שטייער?

נעכטיגע קאנפערענץ אין מאגיסטראט מיט די פארשטעהער פון די הויז-בעזיצער.

(§) נעכטען האט דער פארזיצער פון שטוער אמט בעים מאגיסטראט לאזונק קיק אנגעלאדערט צו זיך די פארשטעהער פון ה. 4 הויז בעזיצער פעראינען מכח ארומרעדען מיט זיי די פארשלאגען פון שטוער אמט וועגען בעשטימען די הויך פון לאקאלען צוצאטשטייער צום מלאה שטייער פון דו אי בעזעלכלוכע גומער.

לאזונק קיק האט ערקלערט, אז ער האט בדעה אנצוטיילען דעם האוגען שטייער אין צוויי לאקאלען דעם הארערט פויזער אין דער לאקאלבאר. צו דער ערשטער קאטעגאריע גשהערען די ווירטסלייט פון שטוער בעטרעפענד 60 פראצענט פון מלאה שטייער.

צו דער צווייטער קאטעגאריע גערעכנט לייט נעהערען די אלע, וואס זייער דירה געלר כעטרעפט 100 פראנ. פון פאר-מלחמה'דיגע פרייז, ארויף ער וועט אויף בעטרעפען דעם 1. אפריל ה.י. די דריטע זוגע קאטעגאריע ווירטסלייט זאלען צאהלען 100 פראנ. פאמונאלען צוגעבעטרעפען שטייער צום מלאה שטייער, ד. ה. אז זיי וועלען דארפען צאהלען 14 פראנ. פון גאנצען דירה געלד, פון וואס 7 פראנ צענט וועט גשהן פאר דער מלאה און 7 פראנצענט פאר דער שטאט.

די פארשטעהער פון די ווירטסלייט האבען ארקלערט, אז בנגע דער ערשטער קאטעגאריע זענען זיי מסכים אויף אזא מין אופן פערשטעלען די שטוערען. דאגעגען בנגע דער צווייטער קאטעגאריע האלטען זיי, אז די שטוערען זאלען צו הויך. די ווירטסלייט האבען דערבי ערקלערט, אז זיי וועלען בקרוב צושטעלען דעם מאגיסטראט א מעמאריאל. אין וועלכען זיי וועלען פארלאנגען אז דעם פארגעלעגטען פראיעקט פון שטוער אמט.

מעהל-סוחרים וויל'ען האבען א דעה ביים פעסטשטעלען די פרייזען אויף מעהל.

נעשאפען א סעקציע פון מעהל-סוחרים ביים סוחרים-פעראיין פיעטריקאווער 10.

(§) נעכטען איז אין לאקאל פון סוחרים פעראיין, פעטריקאווער 10, פארגעקומען אנ'ארגאניזירט פארזאמלונג פון דער סעקציע פון דער מעהל בראנזשע אנגעפיר'ן פון ה' צינאמאן.

אין א לאנגער רעדע האט דער פארזיצער אנגעוויזען, אז די קאטעגאריע פאר פעסטשטעלען די פרייזען אויף מעהל דערלאנגט זיך נבסאלום נישט מיט דער מעטיג פון די מולבער אדער מעהל-סוחרים, נאר מיט דער מעטיג פון די בעפערס, וואס האבען זייער פארשטענדניס דער קאטסיע, אז דאס איז דערפאר, ווייל די מעהל סוחרים זענען בלוז אנצט נישט ארגאניזירט.

עס נעמען דאן א וואר דער דיסקוסיע, ציוושען זיי דער ירוכם בעים סוחרים פעראיין ראזענטאל, וואס וועזם אן, אז אין דער דערמאנטער קאטעגאריע מיזען לויט געזעץ זיין פערטרעטען צלע די בראנזשעס, אויף די ארטיקלען פון וועלכע דיקאטסיע שטעלט פעסט די פרייזען. מען דארף דערנאך זיך וועגען וועגען דעם ענין צו דער בעטרעפענדער מאכט, אז די מעהל סוחרים זאלען האבען זייער פערטרעטער אין דער פרייזען קאמיטעט.

דער ליף ווערט געגלויבען אפשרוואס מאג מיט ה' צינאמאן אלס פרעזעס אז עס ווערט בעשלאסען צו שטעלען א מעמאריאל וועגען דעם ענין צום שטאט-פרעזידיום, וואשווארא און אנדערן מיניסטער.

פערשירענעס.

(§) די לאדזער קהלה האט דערהאלטען א ברוף פון דער קהלה אין מרוגר, ארדענטיר צו א גשוועסען חיים שטרן, א וועבער פון לאדז. עס ווערט דארט גשריבען וועגען שטרנ'ס זהן אונגאר, וועלכער האט לעצטענס גשואוכט אז קלו. אין דער אנגעלעגענהייט דארף חיים שטרן זיך וועגען צ.ם קהלה סעק רעטאר ה' נאדעל.

ערבעט אין פאבריק.

ל ו ד ז, 16. יאנואר. (יטא) אין פאבריק פון מאטעטש (קאדפאטען רוסלאנד) זענען טריע, אז דער קאמף פון די חסידים, וואס זענען אנהענגער פון רבי שפורא נגען די בעלזער חסידים, נעמט אן אלץ ארגערע פארמען. די חסידים פון רבי שפורא האבען זיך שרעקלעך אלס א „פאשיסטישע" ארגאניזאציע אויפגעפירט. די אויסלעכע פון נחשב צו דערלאזען זומערע געבער צו פולען די רעליגיעזע הצטרלות'ן, רחוצנו:

סענסאציאנעלער ארעסט אין סאסנאוויץ.

אנגעזעהענער רייכער סוחר און פילאנטראפ ווערט פערדעכטיגט אין אויספיהרען רויב-אנפאלען.

לאדזער פאליציי האט איהם געכטען ארעסטירט אין סאסנאוויץ פאר אויספיהרען ארויב-אנפאלען הינטער טושין.

כ א ס נ א ו י ץ. (טעלעפאנ) נעכטען אין סאסנאוויץ אויסגעזיכטערט גע-ווארען פון אכטבאריגלעכע ירידה, צו די לאדזער פאליציי האט דא ארעסטירט דעם הויגען רייכען 51 יעהריגען סוחר יאן לשוואנסקי אלס בעשולדיגט אין אויסגעלעגטען און ארויב באנ-ווקען אנפאלען.

די אויסגעגעבען פון דער דאזיגער קאמבינאציע אלס אין דער ווייטער גע-ענדר: אין יאהר 1913 אין ארעסטירט אין לעד'משבט נשטארען אויף 8 יאהר תפיסה פאר אויסלהרען א פאבריקס-אפטאל א גשטוהלער יאן וואלשעווסקי פון סאסנאוויץ. ער אין אנגעזעצט אין דער תפיסה אין מאמאר.

בעת אין יאהר 1917 האט אין רוס-לאנד אויסגעברעכען די רעוואליציע, האבען די רעוואלוציאנערען גשלאסן די אויפען פון די תפיסות און ארויסגע-לאזען אלע. ארומגעגלען. פערדעכטי-צוויישען זיי האט זיך אויך גשפונען אין לאדזער. ער האט דאן בעשלאסען זיך אויסצוהרען קען פוילען, וואו ער האט יעהאס אבערגעלאזען זיין גשלעכטע מהלוקאוסקע. פרי זיך צי פערדיגען נישט ארויסצופאלען אין די תשמר פון דער פוילישער פאליציי, האט ער זיך פערזארגט מיט א פרעמדען פאס אויפ'ן נאמען פון יאן לשוואנסקי, וואס ער האט ציינגנב'עט בי עפעס א פוילישען עמיגראנט. אויף אזא אופן האט ער זיך ארויבערגעגרענען אויפ'ן פוילישע פאל-ישווינסקישען פראנט. אין אין גשט קען דאן סאסנאוויץ.

היות זיי דער פערשוין האט בעת די ווערטשען און רוסלאנד צוזאמען מיט פארערע צוויי פערשיען זיך בעמוד-נגעם און בעלויכען די רוסישע נוטער אין פאלצען, האט ער מיט זיך מיט שפראכט פון מערע שטוקער, גשלר אין צוהרונג, האט ער זיך אין סאסנא-ווין גערונגען א מערע וואוינונג, אויס-מעבלירט מיט'ן גרעסטען לוקסוס און זיך דא בעשטאנד מיט זיין גשלעכטער.

אין אנפאנג פרעזער צעם האט ער זיך אין דער שטאט גשטאלען א נאמען אלס רבנער סוחר און געביטען א מע-מען אנטיל אין הויגען גזעלשאפטלי-כען לעבען, גשוען א מיטגליד און אל-ערליי פילאנטראפישע אינסטיטוציעס אין אנגעגעבען אלס אנ'ערענחאלטער בורגער. קיינעם האט נאטירלעך נישט גערעכט אנטפלען, אז אט אזא פאר-כעהטער סוחר זאל גאר זיין א פארברעכער, וואס האט נאך און זעלבען יאהר, וואס ער אין אחטשעווסקי לאז פוילען אויס-בעפיהרט צ נאטשע מיט א גשטוסען ארעמשטע ארויס אנפאל אויף א רעלען לאנדווירט תחטער טושין. דער אנפאל האט זיך אבער נישט אנגעגעבען אין חאלשטין'ן האט מען געלעגען צו עבע-קומען. וואשטשק האט דאן בעת דער

די אונטשן אנגעגעבענע פירמע אין מודיע, אז זי האט איבערגעגעבען די פערטרעטונג פון דער פירמע

August Förster-Flügel u. Pianos

פאר לאדז און אומגעגענד.

די פלעגל און פיאנעס פון אויגוסט פערסטער שטעהען פון דער פעבריק אין דרעזדען, וואס אין גערירט אין יאהר 1859 אין זענען אנער-קענט גווארען אלס די בעסטע אויסארבייטונגען אויפ'ן נעבעט פון קלאוויר-בוי, ווי דשנק דער הענער 70-יעהריגער ערפאהרונג.

דאס פיינסטע מעטעריאל, די גרעסטע פון-שטרענגקייט און שפרונקייט בע השלמפערקייט זענען די וואהלענע פעלות פון די אין דער נעזעצר הערלם בעריהמטע אויגוסט פערסטער-קלאוויר און פיאנעס. פיאנא-הויז

Carl Koischwitz

לאדז, פיעטריקאווער 67, טעל. 54-78—24-72.

Dr. Z. Rakowski

כעמע. פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייט.
כאוסטאנטינער 9, טעלעפאן 37-61.
ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.
שפרעכשטונדען 12 - 2 און פון 5—7.
נעמט אויך ען אין לעסטיגע זעפרושער 17 פון 30 ביז 12 און פון 2 ביז 8 נאכט. 1016

פלעגט די פיס!
PEDICURE
S. Łódzki, Trauguta 5 (Krótka), m. 10
געווענער אסיסטענט בי מיסטער עלעפאן (הינער-אוגען-אנשפעלט אין לענדען).
ספעציעליכע צו בעגיגען הינער-אויגען און הארנהויט.
די ארבעטונגען מיט גאנץ **אחנע שמערצען.**
פאסטשירט די פיס.

Dr. Wołkowyski

זאכארניא 57 (צענטעלניאנא 19) טעל. 37-50
ספעציעל-ארצט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע
בעהאנדלונג מיט קוואנטן - שטראלען
נעמט ען פון 1—2 און 4—8. פרויען פון 4—5
ספעציעל ווארטע-ציטער.

Dr Prybulski

זאוואדזקא 1 — טעלעפאן 25-88
ווענעריקע הער און הויט-קראנקהייטען, מענער-שוועכע
בעהאנדלונג מיט קוואנטן - ליכט (הער - אויסשלאג) און רענטגען-שטראלען.
נעמט ען 6 פון —1 דזאמען אוי. און 4—8 פון 4—5

א איינגעפיהרט געשעפט
(וועט ווערן געלייזט נאר אין קאסע)
איז פון ווארט אויף גוטע בעדינגונגען איצט צוגעגעבען
געגען 500 דאלאר.
נו ערפאהרען אין דער צרם. פון „לאדזער טאגעבלאט"

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראנקהייטען
ספעציעל. פאר לונגען, אז הארץ-קראנקהייטען
בעשטראהלונגען און קינסטליכע בארג-לוט.
נעמט ען פון 3—5 נאכט. 9568

Dr. P. KLINGER
פיעטריקאווער 51
ספעצ-ארצט פאר הויט-הער-און געשלעכטס-קראנקהייטען.
נעמט ען פון 12—9 פארם. און פון 5—8 אבעגד.
שנאב פון 12—10 פארם.
פאר דאמען פון 5—4 נאכמיטאג.

ווייסער זאל „מאנטייפעל"
זאכארניא 43.

„אררט"
ארטיסטישער רעזי און קאמער-מעאטער
אונטער דער לייטונג מ. בראדערזאן
היינט און טעגליך
לעצטע פארשטעל. פון 3. פראגראם
נסים מן השמים
די קאסע איז אפען פון 5 נאכט.
שבת פון 1 א זיגער.

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר געמט-אָן פון 6 ביז 7 פון אָוונט.
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: פון רעדאקציע 57, אדמיניסטראציע 47.

וואהל-כאאס

און וואהל-פשט'לער.

א מערנע כאאס שטעלט מיט זיך פאר די יודישע גאס צו די סיים-וואהלען. שוין נישט-רעדענדיג פון די פראלעטארישע גרופירונגען, וועלכע נעהמען אויך צו-שפאלטען, צוריסען, הערשט א טראקליבער טישמאש אויך ביי די כלל-ישראל-פאר-טייען. עס קעמפען כלומר'שט צווישען זיך צוויי גרויסע בלאקען, פון איין זייט דער מינדערהייטס- אדער נאציאנאליטעטען-בלאק מיט גרינבוים'ען בראש, פון דער צווייטער זייט דער אזוי-גערופענער „נאציאנאלער בלאק", צו וועלכען עס געהערט דערווייל נאר די „אגודה" מיט נח פרילוצקי פלוס די ווארשאווער צענטראלע פון די קליינהענדלער. מיר באטאנען די צענטראלע פון די קליינהענדלער, און נישט די קליינהענדלער-פעראיינען, ווייל א גאנצע רייה פעראיינען פון די קליינהענדלער האבען אנגענומען בעשלוסען געגען געהן אין חדר צו דער „אגודה".

יעדער פון די דאזיגע בלאקען טראגט אבער נאר א לאקאלען כאראקטער. דער נאציאנאליטעטען-בלאק האט היינט נישט דעם כח און דעם פערנעהם, וועלכען ער האט געהאט אין 1922. דאן האבען, אומגעריכט פאר פריינד און פיינד, ווי לויט א קאמאנדע, אלע ווייס-רוסישע, אוקראאינישע און דייטשע וועהלער געשטימט פאר'ן „16". דערביי נעמען מיר ארויס פון כלל מזרח-גאליציען, וואו די אוקרא-אינער האבען באיקאטירט די וואהלען, און מערב-גאליציען, וואו ד"ר טהאן האט געשאפען א סעפעראטע וואהל ליסטע.

איצט איז די לאגע אנדערש. קודם-כל זענען דאס רוב ווייס-רוסישע און אוקראאינישע פארטייען אוועקגעגאנגען פון בלאק. דערצו נאך איז דער בלאק בלויז אפי-ציעל געשלאסען פאר גאנץ פוילען. פאקטיש אבער, מאכט יעדע פראווינץ און שיער יעדער וואהל-קרייז שבת פאר זיך.

ביז לעצטענס האט זיך געדוכט, אז דער מינדערהייטס-בלאק איז וועניגסטענס סטאביל אויף די קרעסען (אויף וויפיל דאס איז נוגע די יודישע גאס). די לעצטע טעג האבען אבער באוויזען, אז אויך דא איז די לאגע נישט פויגעלדיג. קודם-כל זענען נישט קיין זיכערע קלעמענטען די אזוי-גערופענע ווירטשאפטליכע ארגאני-זאציעס — די סוחרים און פאבריקאנטען. ווייטער זענען די אפעטיטען אויף מאנ-דאטען קאלאסאל גרויס. פון איין זייט געהט א קאמף צווישען די ווארשאווער מיט-גלידער און די ארטיגע כלל-טוער, וועלכע ווילען נישט אנערקענען די בכורת ווארשא. א'. פערשידענע ארגאניזאציעס קומען נאך פאר אינטערעסירטע רייבונגען ארום דער פראגע, ווער זאל קאנדידירן צום סיים, און וויבאלד דער אדער יענער בע-שטעט דעם ארט, וואס ער וויל, צושלאגט ער אנדערש'או, אדער דראהט מיט קאנקורענץ, אז ער גיהט אוועק.

דערצו איז נאך לעצטענס צוגעקומען די פערשטארקטע אגיטאציע פון די „סאנאציע"-שלוחים אפצוהייסען און צו שפאלטען וואו עס לאזט זיך נאר. ווי מען גיט איבער פון ביאליסטאק זענען ארויסגעשיקט געווארען גאנצע 300 דעלעגאטען איבער די יודישע שטעט. און נאך זענען פערהאן ידיעות, אז דער ווילנאער האט גערופען דעם קהלה-פרעזעס ה' סיקאן און איהם פארגעלעגט, אז א יודישער דעפוטאט זאל געהן אויפן דריטען ארט פון דער „סאנאציע"-ליסטע. שוין איז געווארען א פענדעניק בײַ געוויסע קרייזען אינדוסטריעלער און סוחרים צו געהן צוזאמען מיט דער סאנאציע-ליסטע.

מיט א סימפאטישען ארטיקעל איז ארויס דאס ביאליסטאקער „נייע לעבען".

דער ארטיקעל הייסט „צעשפאלטעניש" און ער בעהאנדעלט גאנץ ערנסט דעם פארשלאג צוזיצשטעהן צו דער סאנאציע. דערביי ווערט דער פארשלאג פון הערך-ווארט אנגערופען „די היסטארישע קאנפערענץ וועגען דעם סאנאציע-בלאק".

אלע דרייע צוזאמען, זאגט זיך דארטען ווייטער, קאנטראלירען די וואלבע בע-דינגונגען. אלע גיבען אונז, ביאליסטאקער, איין דעפוטאט און איין סענאטאר. די פראגע איז דעריבער נישט קיין געשעפטליכע, נאר א ווירק-פאליטישע, וועלכע פאַ-דערט א בעזונדער שטארקע ארינטאציע.

יא, „אלע גלייך".

ווייטער זאגט זיך דארטען אזוי וועגען דער סאנאציע: „זאל מען געהן מיט דער סאנאציע? מיר דארפען זיך קודם-כל בעפרייען פון נאהיוט באראטונגען בבה מעשקיות און סוף-ויפית. אונזער רעפרעזענטאנץ אין סיים האט געפיהרט א פרינצליכע פאליטיק לגבי דער פילסודסקי-רעגירונג, פערוואס זאל די יודישע דעפוטאטען זיין נישט פארען ציהען וויבאלד די וועלבינע ליניע? מ'האט אונז נאך גארנישט געגעבען, אבער מ'וויל דאך אליזאכליכע דריינגען מאכען אונזער לע-בען. מ'האט דאך שוין צוקלאפט און צושטעמפלט אונזערע בלויזיגסטע פוגראָמען. פילסודסקי'ס ריכטונג איז דאך די ליבעראלסטע צווישען אלע גרופירונגען בײַ די וואלקען און ס'איז דאך שוין אנ'אלטער כלל, אז אונזערע אינטערעסען ליגען שטענדיג אויף דער ליניע פון ליבעראליזם".

אבער שוין גאר איבערגעכטעט די מאס וואס דער ה' מ. מ. דארט, וואו ער רעדט וועגען מינדערהייטס-בלאק:

„טראגט זיך אבער; מיט וועלכען שותף זיך פערבינדען? מיט די נאציאנאלע מינדערהייטען? מיר דארפען אפווארפען דעם געדאנק פון פחד, וועלכער נאגט די הערצער פון געוויסע כלל-טוערס. קיין שום פחד איז נישטא, קיינער פערבויט אונז נישט און קיין שום אטאקע אויף דער פרייהייט פון וואהלען האט נאך דער-ווייל קיינער נישט געמאכט. מיר דארפען אבער נישט לייקענען, אז די געשיכטליכע קרובה'שאפט צווישען אונז מיט די איבעריגע מינדערהייטען איז נישט קיין גאנץ שטארקע. ראשית זענען מיר יודען און זיי זענען גוים און דער עיקר וועלען מיר נאך דערוויייל בײַ דער פארדרייהונג פון בירגערליכער גלייכבערעכטיגונג און בײַ זיי זענען שוין פערהאן אפילו איבערגעצען פון ... אירידענטא. מ'זאגט אפילו, אז דער בלאק איז בלויז א וועכבישער, בירן שותף פון סיים, און דער אמת'ן אבער איז מען דאך אויך אין סיים האבען פערבינדעטע, אויף אונטערשרייבען פערשלא-גען און אינטערפעלאציעס און די בעסטע שותפים זענען דאך פערט די, מיט הע-רען מ'איז געקומען צוזאמען".

א היבש ביסעל פשט'ל שטעקט אין לעצטען זאץ פון ציטירטען ארטיקעל. הייסט עס, אז עס איז שוין גאר א עברה אפילו צו נעמען אונטערשרייבען בײַ די סלאווישע מינדערהייטען אויף וועלכען עס איז פראטעקט, אדער אינטערפעלאציע. אבער וויבאלד די עבירה איז שוין יא אזוי גרויס, פערוואס מיינט דער ה' מ. מ., אז מען מוז נעהמען אונטערשריפטען דוקא בײַ די, מיט וועלכע מען איז געגאנגען צוזאמען, מאַ-האָט זאל דער ה' מ. מ. נישט נעבען קיין עצה צו נעהמען אונטער-שריפטען בײַ די ... ענדעקעס?

און הכן עפעס צוויגס קומט פאר אין אזא שטאט, ווי ביאליסטאק, קען מען זיך שוין פארשטעלען, וואס עס וועט זיין ערגיץ וואו אין דער פערוואָרפענער דראווינץ.

נ. ס.

אלע יודען

ערלעדיגען זייערע רעכטס-קאנסולטאציע-ארבייטען אינם לאנגיעהריגען קאמפעטענטן ביוראָ

זינגער, זאכאדניא 36
פראָנט, פארטער.

בריף פון ארץ-ישראל.

די אויסזיכטען אויף היי-יאהריגען טוריסטען-סעזאן. — די פראטעסטען געגען מר. חיימסאן האבען ערפאלג. — די פערדינסטען פון דער חיפה'ער מוזיק-שולע. — די רוטענבערג-אונטערנעהמונג און ענגלישע פינאנצען.

(ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט")

פון שולמית פאזנאנסקא.

א זעהר אנגענעהמען איינדרוק האט דא געמאכט די ידיעה, אז דאס יאהר ווערט אין א"י ערווארט א גרויסער טוריס-טען-פערקעהר פון אמעריקא און ענגלאנד. צום בעדויערען מוז פעסטגעשטעלט ווער-רען, אז נישט-יודישע טוריסטען ווייזען לעת עתה ארויס א קנאפען אינטערעס צו דעם, וואס איז אויסשליסליך געשא-פען געווארען פון יודען און פיל טו-ריסטען-געזעלשאפטען ארדנען איין אזוי די רייזע איבער ארץ-ישראל, אויסמיי-דענדיג די יודישע קאלאניעס און אפילו די יודישע שטאדט תל-אביב.

איינע פון די גרעסטע טוריסטען-גע-זעלשאפטען האט זיכער זיך בעמיהט מיט אלע מעגליכקייטען אצנצואָרדנען די טוריסטען אין די נישט-יודישע האטע-לען. די דאזיגע טאקטיק האט מען אָנ-געהאלטען נישט נאר לגבי נישט-יודען, נאר אפילו בנוגע יודישע טוריסטען, וואס זענען געקומען קיין ארץ-ישראל.

ס'וואלט דעריבער געווען זעהר וויכטיג, אז דער „פאלעסטיין לאָיד", אין וועמענס קאמפעטענץ ס'געהט אויך ארײַן צו אינפארמירען און בעקענען די טוריסטען בכלל און יודישע טוריסטען בפרט מיט די שטאנדען אין א"י זאל ארויסווייזען א מעהר לעבהאפטע טעטיג-קייט, אז ס'זאל זיך נישט איבער'חזר'ן דאס, וואס איז פארגעקומען אין די פאָ-ריגע יאהרען און אויך לעצטענס, וואס צוויי אמעריקאנער טוריסטען יודען האָ-בען זיך צופעליג דערוואוסט פון א יודי-שען שאָפער, אז ס'איז פערהאן א שטאדט — תל-אביב. —

בײַ דער געלעגענהייט וואלט כדאי געווען אויפמערקזאם צו מאכען, אז אין ארץ-ישראל וואלט מען בכלל געדארפט שענקען א ביסעל מעהר אויפמערקזאמ-קייט דער טוריסטיק, וואס האט דא אָהן שום ספק גלענצענדע פערספעקטיווען און ווערט לעת עתה זעהר פארנאכלעס-סיגט. ס'איז איבעריג אנצווייזען, אז ארץ-ישראל איז איינע פון די גאָט-געבענטשטע לענדער פאר א „טוריסטען-אינדוסטריע". האָן מ'געהט, למשל, שוויץ און מ'זעהט, וואס פאר א „טוריסטען-אינדוסטריע" ס'איז דארט פערהאן, ווערט מען, אז ס'איז פערהאן נאך פיעל צו טון, כדי צו שאפען אלע נויטיגע בעקוועמליכקייטען און אונטערנעהמונגען, וואס זענען נויטיג פאר א טוריסטען-פערקעהר.

ס'איז א בעקאנטע זאך, אז גראד ארץ-ישראל, דאס וויגעלע פון אלע הערשענ-דע רעליגיעס, שטעהט שטארק עס מיט איהר „טוריסטען-אינדוסטריע" פון אלע לענדער, וואס ווערען בעזוכט פון טוריסטען.

אזוי ווי אין דעם איז פשוט פערהאן א גויטהענדיגקייט, מוז אויך געשאפען ווערען די מעגליכקייט דערצו.

* * *

די אויפרעגונג געגען מר. חיימסאן, דירעקטאר פון אימיגראציע-דעפארטא-מענט, האט נאך נישט אויפגעהערט. נישט קוקענדיג, וואס אין לאנדאן האט מען זיך ווי ניט גערעכענט מיט דעם בעש-לוס פון חיימסאנ'ן, נישט ארײַנצולאזען די פיר חלוצים פון רוסלאנד, קען מען דאך בשום אופן נישט פערשטעהן פאר וואס גראד דער מר. חיימסאן אלס יוד, וויל זיין פוליטישליכער פונ'ם פויפסט. אויך א צווייטער פאל, וואס איז פארגעקומען מיט'ן אמעריקאנער גארדאן, וועלכען מ'האט לויט א פעראָרדנונג פונ'ם חיימ-סאן נישט געוואלט ערלויבען פון שיף נאר דערפאר, וואס גארדאן האט ערקלערט אז אויב ער וועט זיך קענען איינארדנען וועט ער בלײַבען אין ארץ-ישראל און ענגעוויזען אז ער דיספאנירט איבער גרע-סערע סומען, וואס ער האט אין פערשי-דענע באנק אין א"י. אויך אין אמעריקא איז מען נישט שטארק צופרידען מיט אזא האנדלונג. מ'גלויבט, אז סוף כל סוף וועט מען זיך אין ענגלאנד מוזען רעכ-נען מיט דער שטימונג, וואס ס'איז דא נעגען דעם „יודישען" בעאמטען.

לויט א לעצטע ידיעה, וועט מר. חיימ-סאן בעשטימט ווערען אויף אנ'אנדער אמט.

* * *

די חיפה'ער מוזיק-שולע, וועלכע האלט זיך אויס די גאנצע צייט אויף אייגענעם השבון, האט צו פערצייכענען גרויסע פערדינסטען אויף דעם מוזיקא-לישען געביט. די אמאָ קאנצערטען מיט'ן אנטייל פון די שילער האבען דער שולע פערשאפט א נאמען ווייט איבער די גרענעצען פון לאנד.

א דאנק דער געוויסענהאפטער און גוטער לייטונג פון פראפ. ש. קליין האבען מעהרערע שילער דארט בעקומען א גוטע מוזיקאלישע אויסבילדונג און די שילער האבען זיך פערשאפט א נאמען אין דער מוזיקאלישער וועלט. אזוי שטו-דירען איצט די שילער פון פראפ. קליין אין ווינא, בערלין און ניו-יארק. אויך די פיאנא-קלאס, וואס ווערט געפיהרט פון גוטע מוזיקאלישע קרעפטען ווי, דוניא-ווייצמאן, קרוגליקאוו האט צו פער-צייכענען געוויסע פערדינסטען.

* * *

א זעהר נישט אנגענעהמען איינדרוק האט דא געמאכט די ידיעה, אז די בע-ריהמטע רוטענבערג-אינטערנעהמונג צו עלעקטריפיצירען ארץ-ישראל, וועלכע האט געוואלט בעקומען א גרויסע סומע פון דער בראנדייס-גרופע אין אמעריקא, האט דאס נישט בעקומען און איז געצוואונגען געווען זיך צו ווענדען צו א נישט-יודישער ענגלישע געזעל-שאפט וועגען א הלואה. די ענגלישע קאמפאניע האט די הלואה געגעבען מיט'ן תנאי, אז די ענגלישע רעגירונג זאל געבען די נויטיגע גאראנטיע און זיך געזיכערט מיט א געוויסער דעת אין דער רוטענבערג-אונטערנעהמונג בכלל.

די דאזיגע בעציהונג מצד די אמע-ריקאנער יודען צו דער רוטענבערג-אונטערנעהמונג האט געמאכט א זעהר נישט-גוטען איינדרוק.

בכלל ערווארט מען, אז אמעריקא וועט סוף כל סוף מוזען אנגעהמען אנ'אנדערע שטעלונג אין דער פראגע פון בנין הארץ.

—0—

וולאדימיר טיאמקין

(איינצעלנע שטריכען צו זיין כאראקטעריסטיק)

פון ראובן בריינין.

„מיין דור געהט אוועק פון מיר" — די ערשטע בוידער און פלאנצער פונ'ם ציוניזם, די ערשטע מוטיגע קעמפפער פאר דעם נאציאנאלען בעוואוסטזיין, פאר יודישער אויפלעבונג, וועלכע שוין בעטען אלע פערשוואונדען פון לעבען, מ'דערמאנט זיך נאך פון די זעהר ווע-ניגע ערגיץ וואו אומבעמערקבארע, וועלכע ס'לעבען די געבליבענע ווייניגע זעהר אפ-געלעבט.

אין אזוי געהט אוועק א חבר נאך א חבר, א פריינד נאך א פריינד, א מיט-קעמפפער נאך א מיטקעמפפער — די לעצ-טע, די נאכט לעצטע פון די ערשטע בויער, פון די ערשטע אכזאנגער, די פיאָ-נערען פון דער יודישער רעגעסאנס — קענער פון זיי האט גיט מאריך ימים געווען, גיט דערלעבט ביז'ן שפעטען אלטער. פרייה אלס געווארען, פאר דער צייט ארויס פון דער לעבענס-סצענע.

דער כוחער, יונגער דור האט וועניג אנגעשטאנען, וועניג פערגרייטען דעם רעכ-טיגען בעדייט, דעם ווערט פון די ערשטע מוטיגע ... אין אינגעזעצענער האבען מיטגעמאכט, וואס האט ווייניג הנאה אויסגעמאכט פון זייער טעטיגקייט, גיט קיין באריכט ווען פארגעשטעלט און ארויסגעריסען מיט'ן שטארבען די ערשטע בוידער און פלאנצער, שטורעמער און פעראנטווארטליכע פליט פון די אויגען דעם דור, אויף וועלכען מ'האט געהאפט, געשאפען און געטראָגען.

די יונגע ציוניסטען, די באלפאר-ציוי-ניסטען, און די „אויך-מער-ציוניסטען", וועלכע שטופען זיך אין די ערשטע רייהען, די, וועלכע האבען בעגעגענט דעם פערשטארבענעם וולאדימיר (זאב) טיאמקין אויף די לעצטע ציוניסטישע קאנגרעסען, אדער אויף אנדערע פלע-צער פון נאציאנאלער טעטיגקייט, האָ-בען שוין קענען געלערנט דעם פאר דער צייט געעלטערטען, צעבראכענעם און אומגליקליכען (און דער צייט פון דער רוסישער רעוואלוציע און פערשוואונדען זיין לעבענס-פאַטאָמער, גוט וויסענדיג וואו און ווי אזוי האט זי געפונען אהין ער) קעמפער און פיהרער —

זיי האבען קענען געלערנט נאר דעם שאטען פון טיאמקינ'ען.

און מיין געדענקעניש לעבט דער יונ-גער טיאמקין. און די יאהרען, ווען ער איז ערשט ארויסגעטרעטען און די אויס געזעהלטע רייהען פון די „בני ציון" און מאסקווא.

איך האב קענען געלערנט דעם פער-שטארבענעם אין יאהר 1887, און מאס-קווע, ער איז געווען עלטער פון מיר נאר מיט איין יאהר.

טיאמקין איז דאן געווען קיין מאסקווא פון פעטערבורג, וואו ער האט געענדיגט דעם טעכנאלאגישען אינסטי-טוט. ער האט געפונען א שטעלע און מאסקווע אלס אינזשענער.

די נאכטע פרעהע צייט, זיין נאציע-נאליטעט ענערגיע, האט ער געווידמעט דער נאציאנאל- ציוניסטישער ארבייט.

ער איז געווען אויסערגעוועהנליך שעהן און רעפרעזענטאטיוו. הויך און שלאנק גע-וואקסען, מיט גוטע, איבערראשענדע מא-נירען, און א רעדנער איז ער געווען פון גאט'ס גנאד.

די „בני ציון" און מאסקווא (רעדנער, ענגער, געהיימער קרייז פון סטודענטען און אינטעלעגענטער אויסגעבילדעטע יונגע-לייט), די מעהר פון דער רעסיאנאלערער יודישער אינטעליגענץ און ראסלאנד, האט מען געהאט און זייערע רייהען ערשט-קלאסיגע רעדנער, ווי יעקב בן ישעיה מזא"ה, מנחם אוסישקין, ד"ר מאלס-משקאָווסקי, ד"ר משלעגא און אנדערע; דאך האט טיאמקין פערנומען דעם ערשטען פלאץ אלס רעדנער. ליידער האט איהם געפעהלט יודישער וויסען.

טיאמקין האט זייער שמאריר-יצרהן פערפאלגט גוט און יודישער געזעל-שאפט. א געוויסע צייט האט ער זיך און דער פריהער יענער רעדנערין און א פראפעסאר הויז און איז געווען גאנץ ווייט פון א יודישער אטמאספערע און יודישע אנגעלעגענהייטען.

די ערשטע פאגראמען און דרום-רוס-לאנד האבען טיאמקינ'ען צוריקגעקעהרט צום יודענטום, צום יודישען פאלק. ער איז געלייך צוגעשטאנען צו דער יודישער אויפלעבונגס-באוועגונג. ער האט זיך ארײַנגעווארפען און דער יודישער בעוועגונג מיט'ן גאנצען פייער פון זיין לעבעדיגען, היציגען טעמפעראמענט.

ווען טיאמקין איז אנגעקומען אלס אינזשענער קיין מאסקווא, איז ער אויפ-גענומען געווארען צווישען די „בני ציון" צווישען וועלכע עס האבען זיך געפונען יונגעלייט אנגעזאפט מיט יודישען וויסען און גוטע קענער פון דער אלטער, ווי אויך פון דער נייער העברעאישער ליטע-ראטור.

און יענער צייט איז דער שרייבער פון די שורות אויך אויפגענומען געווארען און די מאסקווער בני ציון". טיאמקין האט זיך גלייך מיט מיר נאהענט און פריינדליך בעפריינדעט, באזונדער און האט געהערט צו יענער גרופע און „בני ציון", וועלכע האבען געוואלט ארבייטען טראצען און די קרייזען פון דער ערשטער רעדנער יעמער דעם גייסט פון דער העברעאישער קולטור, פון וועלכער דער פערשטארבענער איז געווען נאהענט ווייט און פרעמד.

ווען אונזער מעלט איז דאן זענען, פלעג טיאמקין זיך נאך פון א רעדנער און...

(ענדע זעה זייט 4)

אויף א „ביזנעס"

(פעליעטאן) — פון י. אבערזשאנעק.

דעם אמעריקאנישען קאפיטאן הצ"מ, וועלכער איז פערזאמעלט געווארען בײַ די לעצטע טעג עמען אין ווארי-שע, האט די רוס נישט רעגירונג אויסגעצאהלט 100 מיליאנען דאלאר צום שפורינג (פון דער פרעסע).

פון אייביג אן האב איך געהאט א בעזונדערען דרך-ארץ פאר אנ'אמערי-קאנער, אז איך האב געזעהן אנ'אמע-ריקאנער מיט די ברייטע זאק-הויזען, מיט דעם קורצען מארינארק-שפאנצער, מיט דעם ברייט-ראנדיגען קאפעליוש, אז איך האב דערזעהן די גרויסע גילדענע קעט מיט ריינגען, ווי פעטערקעס, די מיט בריליאנטען בעלעגטע פינגער, אז איך האב געזעהן אזא מין פערשוין, וואס רעדט שנאפלדיג, ווי ער וואלט געהאט א פליט אין דער נאז, און צו דערצו האט ער נייניג פראצענט ענגליש און צעהן פראצענט יודיש, — האב איך איהם רעספעקטירט.

אנ'אמעריקאנער! א קליינינקייט אנ'-אמעריקאנער, אין יעדען אמעריקאנער האב איך געזעהן א ראקעפעלער, א פארד, א דער, לכל הפחות, א בגימין היינטער... אזוי פיל מיליאנען, און וואספערע מיל-יאנען! דאלארען! אמת'דיגע „לעקסען", האב איך געזעהן אנ'אמעריקאנער ארויסנעמען פון דער אונטער-טאש א פאק דאלארען, האב איך איהם מקנא געווען. א געבענטשט לאנד, האב איך זיך געטראכט, דאס אמעריקא, יעדער איז דארט א מיליאנער, יעדער איז א ביזנעס-מאן. פערשטעהט זיך, איינער א גרעסע-רער, א צווייטער א קלענערער מיליאנער, אבער „מיליאנערען" זענען אלע.

אזא מיינונג האב איך געהאט וועגען אמעריקאנער בכלל.

נאך א מעות האב איך געהאט וועגען אמעריקא;

פון אייביג אן האב איך געהאלטן, אז אמעריקא שטיצט איירעפא, דער „דושענט", למשל, שיקט געלד פאר אונזערע אינסטיטוציעס, אמעריקאנער דעלעגאטען ברענגען געלד פאר אריבע יודען אין פוילען, און וויל אונזערע א כלל-טוער, אדער פארטיי-מאן „פערזאר-גען" די פערגרייטעטע מאסען, פאהרט ער קיין אמעריקא, האלט דארט עטליכע רעפעראטען און נאך א פאר חדשים „פערשאמען" ווערען אין אמעריקא, קומט ער נישט מיט ליידיגע הענד...

איך האב זיך אבער קיינמאל נישט געקענט פארשטעלען, אז אויך אמעריקאנער זאלען קענען מאכען ביזנעס אין איירעפא, אז אנ'אמעריקאנער זאל זיך לוינען צו קומען גיין „יוראפ" מאכען ביזנעס, און עס האב איך מיך די לעצ-טע טעג דערוואוסט, אז אויך דער אמע-ריקאנער קאפיטאן הצלער האט אין רו-מעניען געמאכט א גאנץ פיינע „ביזנעס":

אין גרויס ווארדייו, בעת די רומע-נישע קוליגאנישע סטודענטען פליהען ארום מיט די גומענע שטעקענס און שלאגען מכות רצח יעדען, וואס האט נאר א געבויגענע סעמיטישע נאז, שפאצירט זיך אין דער זעלבער צייט איבער די גאסען דער אמעריקאנישער קאפיטאן הצלער, וואס איז אויך געבענטשט געווארען מיט אנ'אדלער-נאז, זעהט ער די סצענעס, טראכט ער זיך, אז דאס איז מכתמא א „ספארט" אזא פון דער רומע-נישער „קולטורעלער" יוגענד, ערגער נאך אנ'אמעריקאנישער „באקסער - קאמף", וועלכער איז נישט ענליך צו די אמע-ריקאנער באקסער-קאמפען, שפאצירט זיך אונזער אמעריקאנישער קאפיטאן, קוקט זיך ניי-גיעריג צו צו דעם דאזיגען „איירעפאאישען ספארט" און פלוצלינג: — ט...ר...א...ך! פון אונטען בעקומט ער א „שמיר" מיט אזא מין גומענע „ספארט"-קאנטשוק. דער אמעריקאנער ציהט זיך אויס, ווי א גראף, און זאגט — „אל ריים". „איהר קענט דערלאנגען נאך אזא „גלעט", ס'מאכט נישט אויס, איך האב אנ'אמעריקאנער פאס, איהר וועט, ברוי-דערלעך, בעצאהלען שבת רפוי ובושת, איהר וועט, הייסט עס, משלמ'ן, ווי א פאטש, און קוזא'ס תלמידים זענען נישט קיין פוילע יונגען, מ'האט איהם, דעם אמעריקאנישען קאפיטאן, ארײַנגעציפ-בעלט נאך בעכבודיג...

איצט האט דער אמעריקאנישער קא-פיטאן בעקומען א משקל אויף גאנצע הונדערט טויזענד דאלאר. עס ווי אנ'-אמעריקאנער מאכט „ביזנעס" אין „איי-ראפע"!.. א שאד נאר, וואס אין גרויס-ווארדיין האבען זיך דאן נישט געפינען כאטש א טויזענד אמעריקאנישע קאפי-טאנען, וואס זאלען האבען יודישע נעז, און מ'זאל זיי אביסעל „צודורכליפטערן", ווען דאס וואלט בעהן, וואלט אמער די רומענישע פאליציי געמוזט בעהן „קהנשטכאיג" נעבען קוזא'ס תלמידים, ס'וואלט געווען א צו קאסטבארער ספארט...

נו, זאגט אליין: וואלט דאס א רומע-נישער קאפיטאן (אפילו כיט א יודישער נאז) בעקומען דערלעבען אזא גליק אין ניו-יארק? אמעריקאנער האבען גליק, פון אלץ מאכען זיי „ביזנעס", אפילו פון א בעזוך אין רומעניען מאכט ער אויך „ביזנעס"...

פון אייביג אן איז מיר געווען אום-פערשטענדליך, פון וואנען די אמעריקא-נער זענען מיליאנערן. איצט איז מיר אלץ קלאר געווארען, אז פון איין קלאפ כאפט מען הונדערט טויזענד דאלאר! ווען יודען וואלטען בעקומען אזעלכע „סערגיטונגען", וואלט דאך יעדער דורכ-שניטליכער יוד (אפילו נישט גראד אין רומעניען) געקענט זיין א מיליאנער.

לאָדזער כראָניק.

נאַכט-דיזשור אין די אַפּטייקען.

(§) הײַנט דיזשורירן פאָלגענדע אַפּטייקען: אַנטאָניעוויטש, פּאַביאַניצער 50, ליבערמאַנס פּעטריקאָווער 164, פּאָקלעווסקיס פּושקינאָ 19, רעמבּיעלינסקי, אַנדזשעיאָ 26, זגרודלעוויטש פּעטריקאָווער 25, קאַספּשאַקעוויטש זגערזשער 54, טראַקטאָווסקי, ביזשעשינער 56.

לאָדזער פאַנד-בריוו ווערן בערעכענט אין זלאָטיס.

(פּ) דאָס פינאַנץ מיניסטעריום האָט אַנגעוויזן בעשטעטיגט דאָס אויסצייכענען פאַר די מלחמה'דיגע פּאַנד בריוו פון דער לאָדזער שטאָדטיש געזעלשאַפט. א פאַנד בריוו פון פאַר דער מלחמה אויף 100 רובּעל 5% איז בערעכענט געוואָרן אויף 36 זל. מיט 26 גר. א פאַנד-בריוו אויף 4% אויף 33,66 זל.

די אַלטע רובּעלדיגע פאַנד בריוו וועלן אויסגעטוישט ווערן אויף פאַנד-בריוו אין זלאָטיס מיט א תועלת'דיגער פּראָצענטזאַץ. די קרעדיט געזעלשאַפט האָט באַשלאָסן ארויסצוגעבן נייע תּלואית אין 8 פּראָצענטיגע פאַנד בריוו.

„נותן לחם" גיט ארויס טעגליך 150 מאלצייטען פאר ארימע לייט.

(:) ווי בעקאַנט, האָט די לעצטע פאַרזאַמלונג פון „נותן לחם" בעשלאָסן ארויסצוגעבן קאָלאָציעס פאַר תּנועה, וואָס וועלען זיך נאָר ווענדן צו דער דאָזיגער געזעלשאַפט. אַזוי איז טאַקע געשעהן. זינט 5 וואָכען עסן זיך שוין אין „נותן לחם" יעדען אָוונט ביז 150 אָרימעלייט. עס ווערט זיי געגעבן ספּעציעל אויסגעפּאַסטע פּלעטער ברויט, טשאַיי פון א גאַנצע וואָכע קויל יעדעס, פון בעשטעלטע, געשמאַקע זופּ און פלייש.

בעשטעטיגן האָט אונזער מיטאַרבעטער בעזוכט, אַז אונזער ברויט. עס איז צו בעוואונדערן, ווי אַזוי דער דאָזיגער פאַראיין אַרבעט: צו דעם מאָלצייט קומען זיך צונויף יעדען אָוונט די פאַרשיידענסטע מיטגלידער, מען זעהט צווישען זיי שרייבער און סטודענטען אַלטע די גרויסע יאָרען, וואָס ווייסען אַרום די פלייש, וואָס זענען געקומען מיט ווייטע פאַרשידענע. פיל פון די עסער ווילען אויס צו זיין חבר פּרבוד'יגע מענשען. זיי זיצען בײַם טיש מיט אַראָפּגעלאָזטע אויגען און דאָס עסען איז זיי קען ניט צו'אַפּעטיט. די גאַנץ צייט זיי אָבער צו קומען געגעסן פון דעם פּרעס-דען מעל; אָרום די מישען איז אויך צו זעהען יונגעליילעך און פּיצעלע קליידונג מיט לאַפּשעס. דערהערט איז דאָס אַרײַנקומען פון א מיטעלדיגער אַנטשולדיגונג זיך טויט א מעשה איז מען ארום. משכנות איז דער מענש האָט אמאָל געהאַט בעסערע געשעפטען ווי צו גייען זוכען אַן'אַרט, וואָס אַפּצועסען אַן'אָנשטענדיגען מיטאָג. אַלע עסערס ווערען דורך די פעראַוואַלטונג מיטגלידער מיט אויפמערקזאַמקייט, פון אַכטונג נישט צו צאָלען דאָס פּלאַץ.

צו די מאָלצייטען קומען זיך אַלס צו-נויף אויך אַ-נגעלאַדענע געסט, לכבוד וועלכע פאָרשטעהער פון דער פעראוואַלטונג דאַלטען רעדעס און רופען זיי צו שטיצען דעם „נותן לחם".

א פאטער וואס האט דערטרונקען זיין אייגען קינד אין א סטאוו.

ער איז פערמשפט געווארען אויף 4 יאהר שווערע תּפיסה.

(§) נעכטען איז אין לאָדזשער קרייז-געריכט פעראַנטוואָרטליך געווען דער פראָצעס געגען 25-יעריגען סטאַניסלאַוו גרונבעל, דעם איינוואוינער פון דאָרף ראַיקאָוו, לאָסקער פּאָוויאַט, וואָס איז אָנגעקלאָגט געוואָרן אין דערמאָרדען זיין 4 חדשים'דיג אומגעזעצליך קינד.

די פרטים פון דעם פאַרברעכען שטעלען זיך פאָר אויף פאָלגענדען אופן: דעם 14. אויגוסט 1927 איז אין זעלבען דאָרף געקומען די פרוי מאַריאַנאַ קוואַר-נעצקאַ מיט א קליין קינד אויף די הענד און זיך גאַלגעלעגט פאַר א געוויסען וויטאָלסקי, וואָס עס וואוינט גרעבעל זי האָט גלייכצייטיג אויהם דערציילט אַז דאָס איז זיין אומגעזעצליך קינד, וואָס זי האָט אויהם געבוירען און זי לאָזט עס פאַר אויהם איבער. דערביי האָט זי אויהם אויך געבעטען אַלימענט צו געבען אויפ'ן קינד.

זי איז דאַן אַוועק צו גרעבעל'ן און סטאַניסלאַוו אַוועקגעלעגט דאָס קינד אויף ווענען האָט אין זיך שנעל דערוויטערט. וואָס מעשה האָט זי געשעהען, ווי גרע-בעל קוקט דורכ'ן פענסטער און זעהט גוט, וואָס זי טוט.

שפּעטער האָט וויטאָלסקי געזעהען גרעבעל'ן גייען צום סטאַוו מיט גאַנץ גיכע שריט. צוריקקומענדיג האָט ער אויהם געפרעגט „וואָס האָסטו געטאָן בײַם סטאַוו?" דערויף האָט גרעבעל געענט-פערט, אַז ער איז געגאַנגען קוקן צו די פיש. אויף דער פראַגע וואָס עס מאַכט דאָס קינד, האָט גרעבעל געענט-פערט, אַז ער ווייס נישט פון קיין קינד, ער האָט דאָס נישט געזעהען.

דעם זעלבען טאָג האָבען אָבער שכנים וואָס האָבען געפישט בהמות, געפונען א דערטרונקען קינד אין סטאַוו. די אויס-פאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז דאָס

ווי אזוי קאן קומען צו אנ'אויסגלייך מיט די קרעדיטארען, כדי אויסצומיידען א קאנקורס?

די הויפט-יסודות פון דער נייער פעראָרדנונג, וואס דער מלוכה-פּרעזידענט האט ערשט ארויסגעגעבען.

א פאָלשטענדיג נייע רעכטס-מיטעל בגו-גע אַנטהאַלטען קאָנקורסען ברענגט מיט זיך די פעראָרדנונג פון מלוכה-פּרעזי-

דענט פון 10 יאַנואַר ה. י. וועלכע איז פעראָפענטליכט געוואָרן אין נומער 3 פון „דזיענניק אוסטאַוו". מיר ברענ-גען דאָ די וויכטיגסטע פּונקטען פון דער דאָזיגער פעראָרדנונג, וועלכע האָט זעהר א וויכטיגע בעדייטונג פאַר אונזער ווירט-שאַפטליך לעבען.

דער גקרעדיטאָרס-פּראָצעס מחויב צו בעש-טימען דעם סדרין פון די פּערהאַנדלונ-גען. אַזעלכע פאָרשלאָגען ווערען נאָר דאַן גענומען אין אַכט, ווען דער בעל-חוב האָט עהרליך געהאַנדעלט אויב דער שלעכטער מצב פון בעל חוב איז אָבער א רעזולטאַט פון א שלעכטען ווילען.

5 חדשים מיליטער-דינסט פאר איינציגע שפייזער.

נייע און וויכטיגע פערלייכטערונגען אין מיליטער-געזעץ.

(:) דאָס נייע פעראָפענטליכטע מילי-טער-געזעץ אַנטהאַלט זעהר א וויכטיגע הנחות פאַר די איינציגע שפּייזער.

די פּאַראַגראַפען, אַז נאָר אַן'איינציגער זוהן צו טאָטען אָדער אַן'איינציגער ברודער אין א פאַמיליע, וואָס איז נישט מסוגל צו פערדינען אויף ברויט האָט דאָס רעכט צו געניסען פון אַן'אָדראָטשעניע, ווערט אָפּגעשאַפט. דאַקעגען וועלען איצט דאָס דאָזיגע רעכט האָבען אַלע איינציגע שפּייזער, ווען אונטערשייד איפּיל קינדער עס זענען דאָ אין הויז, אויב זיי זענען נישט פעהיג צו פער-דינען.

דעמענטלייכען קען אויך דינען די דאָזיגע רעכט די אייניקלעך, וואָס האַל-טען אויס זיידעס אָדער באָבעס, וואָס זענען אַליין נישט פעהיג צו פערדינען צוליב ברויט.

די, וואָס ווערען אַנערקענט אַלס איינ-ציגע שפּייזער, ווערט דאָס מיליטער-דינסט אָפּגעלעגט ביז'ן ענדיגען דאָס 23-סטע לעבענס-יאָהר און ערשט דאַן, ווערען זיי גערופען צום מיליטער-דינסט, וואָס דויערט אָבער נישט מעהר, ווי 5 חדשים און דאַן געהען זיי איבער אין רעזערוו.

א גרויסע פערלייכטערונג האָט אויך אין דער געזעצגעבער אַרײַנגעבראַכט פון די אַרײַנ-גען ביטעס וועגען „אָדראָטשעניעס". ביז איצט פלעגט מען אַזעלכע ביטעס מו-זען אַרײַנטראָגען א טאָג פאַר'ן פאַבאָר, איצט וועט מען די דאָזיגע ביטעס דאַר-פען אַרײַנטראָגען ערשט 14 טאָג נאָכ'ן פאַבאָר און זיי וועלען בעטראַכט ווע-רען נישט ווי ביז איצט דורך דער פּאָ-באָר-קאָמיסיע נאָר דורך דער אַדמיניס-טראַציע-מאַכט פון דער ערשטער אינ-סטאַנץ, ד. ה. די סטאַראָסטווע. געגען דער דעציזיע פון דער סטאַראָסטווע וועט מען קענען אַפּעלירען אין דער וואָיע-וואָדשאַפט.

א דאַנק דער דאָזיגער ענדערונג אין געזעץ וועט וועגען „אָדראָטשעניעס" ענינים דעצידירען די ציוויל מאַכט און נישט ווי ביז איצט די מיליטערישע.

רידזעווסקי'ס פּראָצעס

הויבט זיך היינט אן אין קרייז-געריכט.

(:) ווי בעקאַנט, הויבט זיך הײַנט אָן אין קרייז-געריכט דער פּראָצעס געגען דעם צווייטען מערדער פון לאָדזשער שטאָט פּרעזידענט ציגאַנסקי, רידזעווסקי.

4 שעה פרא'ן אויספירען דעם טויט-אורטייל איבער וואלאשטשוק'ן, איז דער צ.ם. טויט פערמשפּט'ער אויסגעהערט געוואָרן אַלס עדות און ער האָט אָפּ-געגעבען ערקלערונגען, וואָס וועלען בע-לייכטען ווערען אויף דער הײַנטיגער גע-ריכטס זיצונג.

עס איז אין דער געשיכטע פון דער געריכטס-פּראַקטיק א זעהר זעלטענער פאַל, אַז א פער'משפּט'ער צום טויט זאָל פאַר דער עקזעקוציע אָפּגעבען ער-קלערונגען אַלס עדות. עס איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואָס דער פּראָצעס האָט אַרויסגערופען גרויסע אינטערעס.

דעם אַנגעקלאָגטען פערטיידיגט דער געריכטס אַדוואָקאַט פּעליקס.

ווידער א באהו-קאטאסטראפע אין האליושעס.

(§) צוליב דעם, וואָס דער וועקסעל איז געווען שלעכט אַנגעשטעלט, איז א מאַשינעריסטער לאָקאָמאָטיוו אַרויף געגען סצלאַשסי אויף א פּאַסאַזשיר צוג, וואָס איז געגאַנגען פון סקאַרזשוסקא קיין וואַרשע.

פון ציזאַמענשטויס זענען צוויי וואַגאָ-נען און דער הײַנט וואַגאָן אַרום פון די רעלסען. און צ.ג איז אָנגעשטאַנען א שרעקליכע פּאַניק. פון דאָ און דאָרט האָבען זיך דערהערט געשרייען. ווי עס האָט זיך דערנאָך אַרויסגעשטעלט, זע-נען פערוואונדעט געוואָרן 1 פּאַסאַזשיר און דער מאַשיניסט.

אויפ'ן אָרט איז תּיכף אָנגעקומען די אייזענבאַהנס מאַכט.

וולאדימיר טיאמקין.

(ענדע פון זייט 3).

מלוכה-ביוראָס מעטינג פון 8 ביז 3.

(§) פון געלטן און אין דו דעקסט־בוס אין אַלע מלוכה־ביוראָס געענדערט געשטאָרען. אנשטאָט פון 8.30 פרוה ביז 3.30 מיטאָג, וועלען די דאָזיקע ביוראָס אָפען זיין פון 8 פרוה ביז 3 נאָכמיטאָג.

פערבאָטן דעם פערקויף פון אַלקאָהאָל אין די עסען שפּאָס.

(§) אויף אַ קאָנפערענץ אין רעגן קאָמיסאַריאַט מיט דער אַמט אַלקאָהאָלמיטל און בעשלאָסען געוואָרען נושם אַרויסגעגעבן קיין ערלויבנישן אויף נייע קראָמען פון אַלקאָהאָלפּערקויף און דעסאַול אין די עסען שפּאָס אַלזאָ דעם, וואָס די בעפעלקערונג אין דאָרט זאָלן דאָרט נעקויפט.

עפענטליכער משפט איבער דער געפאַלענער פרוי.

פון דאָנעראָ (פּ.פּ.) אין אונדזער וואָס אין „פּלוהאַרמאָניע" פאַרט משפט אויפן איבער דער געפאַלענער פרוי. דער משפט רופט אַרויס אַ גרויסן אינטערעס בשוגדרים צוליב דעם, וואָס אַלס אַנקלאָגער טרעט אַרויס אַ יאַרהונדערט סטאַטיסטיש אין אַלס פערטרעטער דער בעשטאַנדער פּוליטישער פּעלוניעס פ. וויטשיאַנאָ־לוגאַנאָסקי. פאַרזיצער פון משפט וועט זיין ד"ר פּאַנטאַלאָסקי.

טעריס אין רודא־פּאַביאַניץ.

(§) אין דער פּרעס „ראַדער בוים" אין רודא פּאַביאַניץ אין אויסגעבראָכן אַ שטרייק צוליב דעם, וואָס די פאַבריק צאָרלס קלאָשאָרג לויגן זיי לאַרדער פאַבריקן.

אינטערעסאַנטע יודישע ציימשריפטן.

אין דער נאָוועמבער־דעצעמבער נומער פון דער בעקאַנטער צייטשריפט „מגזשריפט פיר געשיכטע און וויסענשאַפט דעס יודענטום" געטונען זיך צוזאַמען אַרטיקלען פון ווייניקע אַלגעמיינע ווערטלעך אויפן אַלגעמיינע אַרטיקלען אין דער אינטערעסאַנטע אַרטיקל פון ד"ר דינעמאַן, „אויס בעהמען" פון בעקאַנטען יודישן עסנגרעך דר. גרונזאַלד, די בעציהונגען פון די טירקן צו דער פרייער הענזאַטישער מדינה אין די יאָרען 1065 ביז 1848" פון ד"ר טאַקס הענריך און אַל קריטישע בעמערקונגען פון דער נייעסטער יודיאַיסטישער ליטעראַטור.

כדי צו בעקומען די אינטערעסאַנטע צייטשריפט, מוז מען זיין פּרעניומענט אַלס מיטגליד פון דער „נעזעלשאַפט צו פערדערונג דער וויסענשאַפט דעס יודענטום" אין בערלין. מען קאָן זיך אָנשרייבן בײַם פּרעזידיומס פון דער נעזעלשאַפט, ד"ר שמואל יוסף שטיין, אויפן דאָקטער לאַדו זאַמאַדזקע 6.

צוף די סיים־וואהלען אין לאדז.

אפגעגעבענע וועניג רעכלאַמאַציעס.

(ב) געלטען אזו געווען דער לעצטער טערמין פאַר אַרייַנטראָגען דעקלאַראַציעס און די אַפּוואַרטונג וואָהל קאָמיסיע פון אַלע פּאָליטישע פּאַרטייען אָפּגעשטעלט געוואָרען נאָכדעם אויסשטרעלען פון די וועהלער רשימות.

די וועהלער רשימות וועלען בײַזאַמען 26. ד. ח. זיך געפינען אין די אַפּוואַרטונג וואָהל קאָמיסיעס. דערויף וועלען זיי אויסרעכנונגען ווערען אין דער פרעזידיום וואָהל קאָמיסיע, וואָס וועט אין משך פון 4 טעג פאַסטשטעלען די צאָהל וועהלער.

וויסענשאַפט צוגעשטעלט געוואָרען.

אויפן קאָן מען נאָך פּראָטעסטירען נעגען אויסשטרעלען פון די וועהלער רשימות.

בעזיצער פון „ראַסיע"־פּאַליסעי דאַרפען זיך רעניסטרירען אין וואַרשע.

(:) ווי מיר דערוויסען זיך, מרעט צו דאָס מלוכה־שע ביוראָ אויף אויפצוזאַמען די חובות פון די ראַסישע לעבענס־פערזיכערונגס פּאָליסעס, צו רעניסטרירען די חובות, וואָס די פערזיכערונגס־געזעלשאַפט „ראַסיע" אין שלעזיען.

דינג אין פּוילען פאַר לעבענס פּאָליסען. די רעניסטראַציע פון די פּאָליסען בעזיצער וועט פאָרקומען פון 1. פעברואַר ביז 30. יאַנ. 1928 אין וואַרשע אין מלוכה־שען ביוראָ, מאַרשאַלקע נאָ. 6.

א מאַנגעל איז כשר פלייש איז לאדז

(—) לעצטנס בעמערקט זיך אין האַנדעל אַ פאַלטש מאַנגעל. ווי מען פערזיכערט, איז עס אַ רעזולטאַט פון דעם אַפּטאַר, וואָס די פעכים דורכאַנדיקעס האָבען געשלאָגען, צו בעגרענצן די פאַרגענען די שחיטה.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פערקלאָגונג פאַרטיקע שחיטה, אויסאַרמירט אונז דער פּראָפעסאָר אַנגעלער פאַרטמער פאַראַן פון דער פלוש אַנדרעסדיע (פּושקאַשטער 5). האָט ער זיך געוואָרען געוואַנדען אַריינצישטעלען די קעכים אַ פאַרדעקונג פון אַ פלאַן הוספה. מאָרגען מיטוואָך פאַסט וועגען דער פראַגע פאַר אַ נעטיגע נאָטע פאַרגעלעגען.

דניאל פערסקי'ס גרוס פון די יודן אין אמעריקא.

גלענצענדער רעפעראַט אין לאַקאַל פון דער ציוניסט. אָרגאַניזאַציע.

(ת—ו) שיין לאַנג האָט דער לאַרזער העברעאישער עולם נישט געהאַט אַזאַ מאַראַלישען נעשמאַק אין אַנגעגעהמען פאַר שעה, ווי האָטען דאָ נאָכמיטאָג אויפן רעפעראַט פון בעראַנטען זשורנאַליסט און עסיי אויפן געבוט פון העברעאישען שול־וועזען אין לוטעראַטער אין אַמעריקא, ה' דניאל פערסקי, וועלכער וווינט אינעם אין לאַדז.

ה' פערסקי, ווי אויך די מעטאַ פון זיין רעפעראַט „די צוקונפט פון אַמעריקאַנער יידענטום" האָבען צוגעצויגען אין לאַנגאַ פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין אַמעריקע. ער האָט אַרויסגעקומען פון אַ גרויסן אַנזאַמלונג פון דער אַמעריקאַנער יידישער אַריסטאָקראַטיע, אין אַ צייט, וואָס דער פּרעזידענט פון דער אַמעריקאַנער יידישער קאָנגרעס, ד"ר שטעפאַן ווייז, האָט אַרויסגעגעבן

Das Geschäft

der Firma Julius Rosner, Petrikauer-Str.100 (früher Schmechel u. Rosner) wird nach dem eigenen Hause Petrikauer-str. 160, Ecke Główna, in nächster Zeit übertragen und dort als Filiale wie ein kleines Warenhaus eingerichtet, — bis dahin wird die Liquidation des Geschäftes Petrikauer Strasse 100 noch kurze Zeit fortgesetzt

Alle Preise nochmals ermässigt.

פאדערט איב ערזאל

נאר מאמענטירמע

פעלד-בעטען

פערזאנען מיט דער מאנריקס-מארקע

Palma-Patent

פאר וועלכען מיר גארענטירן.
אויך שטעכט אויף לאנגער אין א גרויסן אויסמאל: ניקעל-בעטע סינדער-בעטען, אמעריקאנער, קינדער-וועגעלער, הויכע סיג דער-בעטסעלער, שאטלאדע און נעבעמע מאטראצען.
בילינסע פרייזן! רעזיקלסע בעדינגונגען
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 81-85.

Pamiętajce **„WTÓR"** Pamiętajcie

Polski Powielacz „WTÓR"

Warszawa, Krucza № 36.

oszczędza czas maszynistkom, szefom przysparza pochód 3000 kopji z jednego oryginału. Jedyny najtańszy aparat wyrobu krajowego do powielania (kopjowania) wszelkich okólników, cyrkularzy, zawiadomień, ofert, cenników i t. p. Wielobarwnie odbija rysunki, ręczne napisy. Najtaniej wykonywa katalog. ilustrowane. Zastępuje drukarnie. Obsł. zupełnie łatwa

Cena zł. 160 za komplet.

Demonstruje aparaty i udziela wszelkich bliższych informacji p. P. Lande, Łódź, ul. Piotrkowska 112. Polecamy wieczne, prasy-stemple „Tłokodruk" do stemplowania akcji, zceków i wszelkich listów. Odcisku z prasy „Tłokodruk" nie można podrobić.

מתקבלת החתימה על

דבר

עתון פועלי ארץ ישראל

תנאי החתימה:
לשנה 13 דולרים,
לחצי שנה 7 דולרים,
לרבע שנה 4 דולרים.
המו"ל
„חברת העובדים באי"
העורך: ב. בצנלסון.

„DAVAR" Palestine Labour Daily
המען: תל-אביב, ת.ד. 100 Tel-Aviv, Palestine. P. O. B. 100

„דבר" הוא עתון מדיני וספרותי, אינפורמטיבי וחטבי, בלתי תלוי בשום מסר ומפלגה, ושוקד על מפעלו של צבור הפועלים בארץ־ישראל.

בכל יום ששי מצורף לעתון מוסף ספרותי.

נליון לדוגמא נשלח חנם לכל דורש.

הזדמנות יוצאת מן הכלל למודעות!
„דבר" נקרא בכל נקודות הארץ ובמוקי בכל חלקי התבל!

הסניף הלודזאי: י. גולדין, פולודניובה 23.

ZAKŁAD ŚLUSARSKO-MECHANICZNY

F. MOTYL

Majster ocechowy

Łódź, Zawadzka 19, Tel. 55-42

Firma egz. od r. 1895:

אויספערטיגונג פון זעמטליכע שלאסער און מעכאנישע אויסבעסערונגען, זאמט פרעסען און מארמיר-אינוון, צענטריפוגען און מערבער - עקסעל. מיט אויך זעמטליכע מאשין - רעפעראטורען.
ספעציאליטעט:
אויטאגענישע שווייסונג אויך שנעדונג פאר אלע מעטאלן מיט גאראנטיע

פאר די אלע וואס הילן זיך באקענען מיט דער ני־יודישער לימערשטור!

לעזעט די בוכה בענדער:

נחמן מייזל.

נאענטע און ווייטע

ארטיקלען איבער יידישע שרייבער, אנגעהויבען פון מענדעלע מוכר ספרים ביז איזיק כאריק
ערשטער באנד—8,20 גילדן, צווייטער באנד—5,00 גילדן.
ביבליאטעקען רעבאט.
אדרעס: „Bicher", Warszawa, Nalewki 8a

ראנקורס.

די פערוואלטונג

פון דער לאדזער יודישער קהלה

בעאנזויכטיגט צו קויפען

12,000

קערץ קויהלען

פערטען אין פארמאכטע קאפערטען דורך מען אפגעבען אין דער קהלה-קאנצעלאריע (פרילהויס פלאץ 6) ביז אחשליך צום 20 ד. ח. ביז 12 א זייגער פיעצ.
אין די פאקערטען דארף מען ארויסשרייבען:
1) קוואליטעט פון די קויהלען, 2) דעם פרייז אין די בעדינגונגען פון צאהלען (דעם שעכטן).
לאדז, דעם 16-טען יאנוואר 1928.

לאדזער יודישער הילפס - פעראיין **„נותן לחם"**

וואלבארסקא 34.

דערמיט זענען מיר מודיע, אז ס'הערט פערמעלט אפגעלייך אוועגד-ברויט וואס בעשטעהט פון ברויט, חערינג, זופפע אין פלייש. דאס קומט טאר אפגעלייך פון 7 ביז 9 אוהנד. די בעשרעפונג פערזאגען מיזען זיך פערזעהען מיט בעטלען פון 4 ביז 6 נאכ. טעגליך.
גלטכצייטיג בעטען מיר די יודישע בעפעלקערונג אונז באהילפיג צו זיין מיט שענקען די אזוי חיכשיגע אינסטיטוציע.

די פערוואלטונג.

Specjalista dla przepukliny

Wynalezca patentowanych bandaży.

מיט 20-יעהריגער פראקטיק בעקאנטער ספעציאליסט ראבאמארו האט רעפאנירט א פילשלע אין דערו אין נעמע אין לערענוג אויף בעצאנדערע בעגרעניצונגען אין קערפער-פערקרומונגען, זיין אין 1) ליסטען-ברוכע, וועלכע מאלען טרעפן אין מיט (אינער-בעטעל) נאבעל-ברוכען, בויך-ברוכען, ווענערזמוטער-ברוכען, אויך נאל-שטיינער, הענג-בויך א. ג. ה. פ'חרא גרחילה מיט דן נעצאמע מעכעניזם תפל-שטרעטשונג פון אנגעבער ערזינדונג, מיט אין גרייטן אנערקענונג דורך מעהרערע פרופעסערן. 2) פערסרנטע פלעצעס (מויקרס) לעחסונגען, וועלכע מיט הערלעס דעם קרעפטען מיט דן נעצאמע תפל-שטרעטשונג. בעשטעהן אויך מיט א נעזונדעם מצב. ר. ראבאמארו נעמט אויף לערענונג בן

גרינבוים, זגערזשער 17 טעל. 64-42

אויף פערלאנג פון קרענקע בעזוך אין דער הויז אין אין שטאדט.
אנגענע ווערמשטעל. איינענע ווערמשטעל.

רעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

אין צאהן-ערצטליכער מאפינעס

17 זגערזשער 17, טעל. 33-16.

ד"ר ראמאוסקי	נאזן-, האלז-, אויערן-קי.	פון 1-10, 3—2, 7—3
ד"ר יוסטמאן	נערוועז-קראנקהייטען	פון 12—2 א חוץ דונערטאג
ד"ר רוזשאנער	חיים און געשלעכטס-קי.	11—10, פון 1-2 נ.ב.
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12—10, 5—4
ד"ר פאפיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	1—12½, 6—5
ד"ר נאלדשטיין-פאלאס	אויגען-קראנקהייטען	2—1, 8—7
ד"ר סאנטאר	פירורגישע קראנקהייטען	ז. 1—2, 5—4
ד"ר ווייגבערג	איינערש, ספעק, הערץ, לונגען	1—11, 7—6
ד"ר סטופעל	רעמעס	10—12, 4—6
צאהן-ארצט א. נראדזענסקיס צאהן-ארצט נ. ראזעס	צאהן- און מויל-קראנק.	9—3, 9—3

פינסטליכע הערשאזאנג-בעשטראהלונג. מאסען-עטעלען
מיט דער לעטסטער אין נעסטעס געפעלען
א רענטגען-אינסטיטוט
קערפער - לעמ. דיאגנאזיס און פלעקטרו-מיזישעס קאבינעט.
היזיטען אין דער שטאט. — קומען אויך זאגען. —
אלע ארט מעדיצינישע אנגעליגען. — קוקען פאר שטאדלער.
אימפונגען נעגען שטארלאסינע.

---

200 שרייבמאשינען-בענדער

(taśmy do maszyn do pisania)

געלעגענהייטליך זעהר בילינ צו מערקויפען. צו ערפאהרען אין ביורו „ארגוס" זגערזשיגא 36.

Poszukiwana

panna do kolor. bielizny, ręczna robota (aplikacje z kolorowem różyczkami i toledo), ewentualni, osoba, która przyjmie robotę de domu. Adres można składać do admin. „Lodz, Tagbl." dla „A. Z.'o

---

אין קאנצעסיאנירטען ביורא פון

דוד שפירא

לאדז, חסכאדניא 44 2 שטוק רעכטס

חעלכער איז דורך בעריהמטע יוריסטען עקזאמינירט געווארען, חערען אלערלי בעטס, קלאגען, רעקורסען, קאנטראקטען, שותפות-אקטען א.ז.ה. לויט נעזעץ בילינ דורכגעפירט.
דעם ביורא עקזיסטירט זעט 1880 יאהר.

א שטול-מאשין

מיט 12 ביז 20 חיגדען אויף פלאץ-שטולען אין גוטען צושטאנד הערט געזוכט צו קויפען. אדרעסירען אונזער „שטול-מאשין" אבטיילונג אין אדמיניסטראציע פון „לאדזער טאגעבלאט".

א פעהיגער יונגערמאן

אלס שטאפ-מאנען, ערך 20 יאהר. צו ערפאהרען אין רעדאקציע אונזער ליסט. „P. G."

Dr Feliks Bornstein

Cegielniana 4

מעלעפאן 34-90.

ספעציאליטעט: אויגען און פרויען-קראנקהייטען

נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

Dr H. Spira-Bornsteinowa

Cegielniana 4

מעלעפאן 34-90.

ספעציאליטעט: אויגען און פרויען-קראנקהייטען

נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

שרייבען

עהן אוי שנעל

לערנט אויס דער בערוהמטער

מאליגראף ל. בערמאן

אין 15 לעקציעס. אויך הערט געלערנט נוט א יודישען בריף דעם וואס קען גערגיסט. זאוואדזקא 19 פר. 1 שט.

ציכטיג פאר דאמען!

מאכט אויך די שלעכטסטע דאמען-הויטע גאר דער עקסטער פריזער פארבע און די עלטסטע מיטס פיטער-פלעקס אין אויף נעגעליך גט. נעדענקט די שריפט 88 זאוואדזקא 88 אין תוך, 2-טען אפגעגעב, ליזקע פארטער.

בעם, גאר סאר 2 50 זל.

מאכט אויך שיפאן-וועלור- סאמעט- און פיל-היטע אין אלע פארבען און פארבען אין פעגסטער אויטפיהרונג. דער פרייז אין גאר אויף 8 קורצער צייט.

גאר סאר 7 מאנאט

„TOLA"

פאר 10 זל.

לערן איך אויס

טאנצען

מיט אנגעגעבער הילף זיך אין דער קורס דעם 3-טען פון יעדען חודש. אנגעפאנגען אין דער טאנץ-שול פאלודניאווא 10.
מיט אכטונג ד. פרידהאלד.

מענש!

דיין צוקונפט איז א גומע פארטיג, חעלכע דו קענסט דערגרייכען אויף דיקרעפטן שריפטליכען הייג דורכן ערשיען לעדזער ביורא „PRZYSZŁOŚĆ"

קערעספאנדענץ אין אלע שפראכען. חעטפערזאנענס פערזינדונגען, שרעבען ערגעבע בעהאנדלונג פון אונשערשיד פון שפאנד, פערבענען, בילדונג און עלטער.

— דיסקרעציע גזיכערט. —

פרעגט שריפטליך א פראספעקט, בעלעגענדיג 1 זלאטי אין פאסט-מארקען אויף אויסגעבען, אדרעסירענדיג:

Łódź, Poczta Główna, Skrz. Poczt. 452
Biuro „PRZYSZŁOŚĆ".

א כוחאליפיצירטער

בוכבינדער

קען זיך מעלדען אויף זיעלאנא 27.

איך נעהם אן

אונטעריכט

אין העברעאיש, יודיש און ענגליש, אויך יודאיסטיק, צו צוגענגליכע פרייזען. צו ערקונדיגען זיך יעדען טאג פון 2—5 דורכן טעלעפון 49-47 בי יעקב ל. שיניצקי.

א רזשאנדצע

איך הייל איבערגעבען א הויז צום פערקאלפען מיט גוטע בעדינגונגען. פערשען אבזוגעבען אין רעדאקציע פון דער צייטונג אונזער „רזשאנדצע".

א שדכן

אזא מערקאנט אין בעסערע אמזער, חערט נעזוכט. צו ערפרעגען אין דער רעד. „ל. ש."

האנדעלס-ביכער

א גרויסען אויסמאל צו בילינע פרייזען קען מען בעקומען אין דער בוכבינדעריי פון

I. M. SZULC, Piotrkowska 41

Telefon 52-94,
w podwórzu I wejście, parter.

(שעמאטען) ביכער לויט מוסטער הי אויך מוסטער-קאלעקציעס חערט אויסגעפיהרט רעגעל, טאליד און פיזקאלין.

אליכם אישים אקרא
וקולי אל בני אדם!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש.

איב איהר ווילט ערלעדיגען אנערע אנגעהעגטע פרעגען זאלסט קומען צו לויטען אין דעם ביורא

17 פעטריקאווער 17

2-טען חויף, פארסער, דורכגאנג זאכאר-ניא 52, חאו ס'הערט פרלעריגס אין גע-שריבען אלערליי ביטעס לויטן אוסטאט, קלאזוזלעס אין זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, רעקורסעז חפגען פעסער אין קאמיסאריעט-רזשאנדע, ציטעס חפגען דירה אין אורזשאנד-רעזיעס-טשי און אין אלע פאליצע - בעצירקען, שותפות-אקטען, פמאטעז, אקטען אינטערציזיעס, אקטען דא-ראוויזגעס, קארנע ספראוועס, חי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
רעכט-קאנסולענט י. מאנעלא
פעטריקאווער 17, זאכארניא 52

Dr Ludwik Falk

ספעציאל-ארצט
פאר הויט- און געש עכטס-קראנקהייטען
נאווראט 7, טעל. 28-07.
נחמס אן פון 10 — 12 און פון 5 — 7 אוהנד.

Zjednoczone Fabryki Maszyn

„UNIA"

dawn. **C. Blumwe i Syn,** Sp. Akc

BYDGOSZCZ-WILCZAK

(די עלטסטע אין פוילען ספעציאל-מאשינען-פאבריק
ליפערט אלע ספעציאליטעטן:

מאמפלעטע איינריכטונגען פאר האלץ - בעארבייטונג.

מיט אנפרעגען זיך צו רעדען צום פערטרעטער:

Inżynier G. Praszkier,
Łódź, Zawadzka 16a
Tel. 27-52.

אבאנאמענט-פרייז: פוילען 5 זלאטי 3 חודשים; אין, אין פרעמדלאנד אויף בעל-ניען—20 פרענק, איטליע, ווערט לענדער—פרעלר'ג 8.
אנאנסען-פרייז: פאר א מיל.מעטער-שורה פאר'ן מעטקעס 16 גר., פרעמדע 26 גר., אין מעטקעס 40 גר., פרעמדע 60 גר., נעבען מעטקעס 12 גר. פרעמדע, 18. פאר אויסלענדישע מענטען 100% מעהר, אויסער דער שטאט—מיט 50% מעהרער. פון די פרעמדע חפען מיט פרעמדע קיין רעבאט.
Redaktor wydawca B. Hamburski
Tłocznia: B. i M. Hamburski w Łodzi. Piotrkowska 16.